

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΕΚΘΕΣΗΣ-ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
Διάρκεια εξέτασης: 3 ώρες

Εισηγήτριες: Νικολακέα Νίνα και Ηλιοπούλου Λυδία

Ημερομηνία: 1/09/21

Κείμενο Ι

Διακήρυξη και πρόγραμμα δράσης της Βιέννης

Η παγκόσμια συνδιάσκεψη για τα ανθρώπινα δικαιώματα αναγνωρίζει και δηλώνει ότι όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα απορρέουν από την αξιοπρέπεια και την αξία που είναι εγγενής στην προσωπικότητα του ανθρώπου, ότι η προσωπικότητα του ανθρώπου είναι το υποκείμενο των δικαιωμάτων του και των θεμελιωδών ελευθεριών, και ως εκ τούτου πρέπει να επωφελείται πλήρως και να συμμετέχει ενεργώς στην πραγμάτωση όλων αυτών των δικαιωμάτων και ελευθεριών. Υπογραμμίζει την υποχρέωση όλων των κρατών, σύμφωνα με τον Καταστατικό χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, να προάγουν και να ενθαρρύνουν το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών για όλους, χωρίς διακρίσεις φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας.

Αρχικά, όλοι οι λαοί έχουν το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης. Χάρη σε αυτό το δικαίωμα, ορίζουν ελεύθερα το πολιτικό καθεστώς τους και ακολουθούν ελεύθερα την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξή τους. Δεδομένης της ιδιαίτερης κατάστασης λαών υπό αποικιοκρατική κυριαρχία ή άλλες μορφές ξένης κυριαρχίας ή κατοχής, η Παγκόσμια Συνδιάσκεψη για τα ανθρώπινα δικαιώματα αναγνωρίζει το δικαίωμα όλων των λαών να αναλαμβάνουν οποιαδήποτε νόμιμη δράση, σύμφωνα με τον Καταστατικό χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, για να εκπληρώσουν το αναπαλλοτρίωτο δικαίωμα της αυτοδιάθεσής τους. Η παγκόσμια συνδιάσκεψη για τα Ανθρώπινα δικαιώματα θεωρεί την άρνηση του δικαιώματος αυτοδιάθεσης παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και υπογραμμίζει τη σημασία της ουσιαστικής πραγμάτωσης αυτού του δικαιώματος.

Ακόμα, η δημοκρατία, η ανάπτυξη και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών συνδέονται στενά μεταξύ τους και αλληλοενισχύονται. Η δημοκρατία στηρίζεται στην ελευθέρως εκφραζόμενη βούληση των λαών να ορίζουν το πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό σύστημά τους και να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις πλευρές της κοινωνικής ζωής. Σε αυτό το πλαίσιο, η προαγωγή και προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο πρέπει να είναι οικουμενική και να μην υπόκειται σε κανένα περιορισμό. Η διεθνής κοινότητα πρέπει να υποστηρίζει την ενίσχυση και προαγωγή της δημοκρατίας, της ανάπτυξης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών σε όλο τον κόσμο. Παράλληλα, ο άνθρωπος είναι το κεντρικό υποκείμενο της ανάπτυξης. Ενώ η

ανάπτυξη διευκολύνει την απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η απουσία ανάπτυξης δεν μπορεί να προβάλλεται για να νομιμοποιήσει τον περιορισμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται διεθνώς. Τα κράτη πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους για να εξασφαλίσουν την ανάπτυξη και να εξαλείψουν τα εμπόδια στα οποία προσκρούει. Η διεθνής κοινότητα πρέπει να προάγει την ουσιαστική διεθνή συνεργασία για την πραγμάτωση του δικαιώματος της ανάπτυξης και την εξάλειψη των εμποδίων στα οποία προσκρούει. Για να υπάρχει συνεχής πρόοδος όσον αφορά την πραγμάτωση του δικαιώματος της ανάπτυξης, απαιτείται αποτελεσματική αναπτυξιακή πολιτική σε εθνικό επίπεδο, καθώς και ισότιμες οικονομικές σχέσεις και ευνοϊκό οικονομικό περιβάλλον σε διεθνές επίπεδο.

Τέλος, πρέπει να ενισχυθούν οι εθνικοί και διεθνείς οργανισμοί και τα προγράμματα για την προστασία των παιδιών. Είναι επιβεβλημένη η προστασία κυρίως των κοριτσιών, των εγκαταλειμμένων παιδιών, των παιδιών του δρόμου, των παιδιών που είναι θύματα οικονομικής και σεξουαλικής εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής πορνογραφίας, παιδικής πορνείας ή πώλησης οργάνων, των παιδιών που είναι θύματα νόσων, συμπεριλαμβανομένου και του συνδρόμου ανοσοποιητικής ανεπάρκειας, των παιδιών προσφύγων, καθώς και των παιδιών που υποφέρουν από ασιτία, ξηρασία και άλλες καταστάσεις ανάγκης. Πρωταρχικός, λοιπόν, στόχος της δραστηριότητας του συστήματος των ηνωμένων εθνών στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου είναι η εφαρμογή της συνθήκης για τα δικαιώματα των παιδιών.

Μετάφραση www.ohchr.org, διασκευή

Κείμενο ΙΙ

Ανθρώπινα Δικαιώματα: Η θεμελιώδης σημασία τους, η καταπάτησή τους και η ανάγκη για την προάσπισή τους

Ανθρώπινα δικαιώματα. Ίσως μία από τις σημαντικότερες έννοιες παγκοσμίως. Θεμελιώδης, ουσιαστική, ανεκτίμητη και όμως τόσο εύθραυστη και καταπατημένη. Ναι, τα ανθρώπινα δικαιώματα θεωρούνται διεθνή, εφαρμόζονται και ισχύουν παντού και διαφυλάττουν την ισότητα καθώς ισχύουν τα ίδια για όλους. Ναι, η αλήθεια είναι πως στη σημερινή εποχή τα δικαιώματα του ανθρώπου είναι κατοχυρωμένα και προστατευμένα από όλες τις πλευρές, μέσω της περίφημης Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στις 10 Δεκεμβρίου του 1948. Όμως θα πρέπει να αναρωτηθούμε. Τηρείται πράγματι το περιεχόμενο της εν λόγω Διακήρυξης; Εφαρμόζονται τα άρθρα της; Και γενικότερα τα ανθρώπινα δικαιώματα σήμερα χαίρουν σεβασμού, εκτίμησης και προστασίας;

Κοιτάζοντας κανείς το πώς έχουν τα πράγματα σήμερα και παρατηρώντας το τι συμβαίνει στο διεθνές σύστημα, τη διεθνή τάξη πραγμάτων, στο εκάστοτε κράτος, την

εκάστοτε χώρα και τέλος στην ίδια του την καθημερινότητα και τη ζωή των συνανθρώπων του, θα συνειδητοποιήσει πως πολλά από τα ανθρώπινα δικαιώματα καταπατώνται και μάλιστα τις περισσότερες φορές με τον πιο απηνή τρόπο. Παρότι κατοχυρώνονται πλήρως εντός της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, υφίστανται συνεχείς παραβιάσεις και καταπατήσεις. Διότι το γεγονός ότι η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν αποτελεί νομικά δεσμευτικό κείμενο, δε σημαίνει πως δεν πρέπει να τηρείται και να χαιρεί σεβασμού και εκτίμησης. Όπως το σωστό και το πρέπον είναι η κοινωνία να τηρεί και να εφαρμόζει τους νόμους έχοντας ως κίνητρο για την τήρησή τους ότι πρέπει να τηρείται το σωστό και το καλό και όχι έχοντας ως κίνητρο το φόβο των επερχόμενων κυρώσεων από ενδεχόμενη μη τήρησή τους, έτσι το δέον είναι η κοινωνία να τηρεί και τις διατάξεις της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ορμώμενη από τη θέληση να κάνει το σωστό και όχι να τις παραβιάζει λόγω του ότι δεν είναι νομικά δεσμευτικές. Άλλωστε η ΟΔΑΔ αν και στερείται νομικής δεσμευτικότητας έγινε η βάση για δύο συνθήκες, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα και μαζί με αυτά τα δύο Σύμφωνα συναποτελεί τη Διεθνή Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η πικρή αλήθεια είναι πως η πραγματικότητα απέχει κατά πολύ από τα ιδανικά που προβάλλει και προωθεί η διακήρυξη για τα δικαιώματα του Ανθρώπου. Το σενάριο που μάλλον πλησιάζει πιο πολύ στην πραγματικότητα είναι πως έχει δοθεί στους ανθρώπους παγκοσμίως η ψευδαίσθηση της τήρησης, της εφαρμογής και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως αυτά κατοχυρώνονται στην εν λόγω Διακήρυξη, καθώς η αλήθεια είναι πως παραβιάζονται και καταπατώνται κατάφωρα. Οι υπέρμαχοι των ανθρωπίνων δικαιωμάτων υποστηρίζουν πως η ΟΔΑΔ παραμένει ακόμα περισσότερο όνειρο παρά πραγματικότητα αν και έχουν περάσει τόσα χρόνια από την έκδοσή της.

Θα πρέπει να αφυπνιστούμε και να παρακινήσουμε τους εαυτούς μας και τους άλλους να παλεύουμε για την προστασία, την τήρηση και την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως, ξεκινώντας ο καθένας από εμάς με το να σέβεται και να προστατεύει πρώτα ο ίδιος τα δικαιώματα των συνανθρώπων του με το να μην τα καταπατά. Έτσι ο καθένας μας λειτουργώντας σε αυτό το πλαίσιο και δίνοντας το καλό παράδειγμα, μπορεί να εμπνεύσει και άλλους να δρουν με τον ίδιο τρόπο.

Κακιοπούλου Κ., διασκευασμένο κείμενο από το διαδίκτυο

Κείμενο III

Ποίημα από την Maryam, τη Rihane και την Tayybe

[Γυναίκες από το Αφγανιστάν που έχουν ζητήσει άσυλο στη Σάμο]

Στο όνομα του Θεού του ελέους, του Θεού της καλοσύνης, του Θεού των λουλουδιών, του Θεού των πεταλούδων.

Και των όμορφων λουλουδιών που ονομάζονται Γυναίκες.

Οι γυναίκες είναι τόσο έντονες, αλλά ταυτόχρονα τόσο δυναμικές.

Από την πρώτη ημέρα της Δημιουργίας, όλα τα δεινά, ο πόνος και η δυστυχία έπεσαν πάνω στις γυναίκες της χώρας μου.

Όλες οι γυναίκες στη χώρα μου ελπίζουν ότι μια μέρα θα μπορούν να περπατήσουν ελεύθερα στους δρόμους κάθε πόλης, δίπλα στο πρόσωπο που τους αρέσει, ένα άτομο που θα έχουν επιλέξει μόνες τους.

Χωρίς φόβο από τους ανθρώπους με σκοτεινό μυαλό.

Ελεύθερα να πουν τι θέλουν σε μια χώρα που τους ανήκει και είναι στο πλευρό τους.

Ελπίζουν ότι μια μέρα θα τους επιτραπεί να έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση, αλλά και να μπορούν να επιλέγουν την εμφάνισή τους.

Εύχονται οι άνδρες της χώρας τους να αναγνωρίσουν ότι εμείς οι γυναίκες είμαστε κάτι περισσότερο από κάτι που γεννά.

Ότι δεν γεννηθήκαμε μόνο για να είμαστε στο σπίτι, να καθόμαστε σε ένα μέρος και να παίρνουμε εντολές.

Και εύχονται να μπορούν να γελάσουν δυνατά και μέσα από την καρδιά τους, χωρίς να ανησυχούν ότι κάποιος θα τις θεωρεί ανήθικες ή άσεμνες. Ότι οι άνδρες δεν θα τους κατηγορούν πλέον για τα πάντα.

Ελπίζουμε ότι μια μέρα οι άνδρες θα σταματήσουν να λένε με ένα στεναγμό απογοήτευσης, "Ω, είναι κορίτσι" όταν μια κόρη γεννιέται στον κόσμο. Και ότι η ίδια κόρη δεν θα πωλείται πλέον για χρήματα, όπως οι δούλοι. Επειδή η αξία μιας γυναίκας δεν μπορεί να μετρηθεί με χρήματα.

Και θέλουν να έχουν αξία, να τις σέβονται, να ζουν ειρηνικά και να είναι αποδεκτές από την κοινωνία.

Θέλουν πλέον να σταματήσουν να ζουν με το φόβο του βιασμού στους δρόμους.

Και πολλές, πολύχρωμες ευχές και ελπίδα ότι μια μέρα όλα αυτά θα γίνουν πραγματικότητα, και οι γυναίκες στη γη μας θα ζήσουν ειρηνικά.

ΘΕΜΑ Α

Να αποδώσετε περιληπτικά σε 70 – 90 λέξεις το περιεχόμενο των τριών πρώτων παραγράφων του **Κειμένου Ι** σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα όπως αυτά διατυπώνονται στη διακήρυξη της Βιέννης.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1

« Ο άνθρωπος είναι το κεντρικό υποκείμενο της ανάπτυξης». Να αναπτύξετε σε 40-60 λέξεις το νόημα του παραπάνω αποσπάσματος του **Κειμένου Ι**.

Μονάδες 15

Ερώτημα 2

α) Η Τρίτη παράγραφος του **Κειμένου Ι** αποτελεί ένα επιχείρημα. Να το καταγράψετε και να ελέγξετε την ορθότητά του.

Μονάδες 8

β) «Θα πρέπει να αφυπνιστούμε και να παρακινήσουμε τους εαυτούς μας και τους άλλους να παλεύουμε για την προστασία, την τήρηση και την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως...». Να σχολιάσετε την επιλογή του ρηματικού προσώπου στη διαμόρφωση του ύφους του **Κειμένου ΙΙ**. Πώς εξυπηρετεί τη μετάδοση του μηνύματος του;

Μονάδες 7

Ερώτημα 3ο

α) «η αλήθεια είναι πως στη σημερινή εποχή τα δικαιώματα του ανθρώπου είναι κατοχυρωμένα και προστατευμένα από όλες τις πλευρές, μέσω της περίφημης Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων».

Στο απόσπασμα από το **Κείμενο ΙΙ** να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητικής ή παθητικής) και να τη μετατρέψετε στην αντίθετή της. Στη συνέχεια να δικαιολογήσετε τη χρήση τους.

Μονάδες 5

β) Ποια τα δομικά μέρη της τελευταίας παραγράφου του **Κειμένου Ι** και με ποιο τρόπο αναπτύσσεται;

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Γ

Ποιο, κατά τη γνώμη σας, είναι το θέμα που αναδεικνύεται στο **Κείμενο III**; Να γράψετε το ερμηνευτικό σας σχόλιο εστιάζοντας στις δύο πρώτες στροφές του ποιήματος. (150 – 200 λέξεις)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Να γράψετε ένα άρθρο, με 350-400 λέξεις, που προορίζεται για δημοσίευση στην ιστοσελίδα του σχολείου σας. Στο άρθρο αυτό να αναφέρετε ενδεικτικές περιπτώσεις παραβίασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην εποχή μας και να εκθέσετε τεκμηριωμένα τις απόψεις σας για τα αίτια παραβίασής τους.

Μονάδες 30